

LEESTEKST:

‘De blinde reiziger’ door Lesley Beake

Zoals onze literatuurlijst toont, bestaan er heel wat leesboeken die over blindheid of slechthooftheid gaan. De volgende tekst komt uit ‘De blinde reiziger’, een psychologische jeugdroman van Lesley Beake (Amsterdam, Querido, 1994).

De vijftienjarige Traff moet de blinde ex-officier James Holman rondleiden door Zuid-Afrika. Traff ziet aanvankelijk niets in deze zware taak, maar het blijkt uiteindelijk een godsgeschenk te zijn. Door Holmans moed en zijn grote begrip voor anderen leert Traff beter te kijken. Niet alleen naar zijn land, maar ook naar andere mensen en motieven.

Ze zwegen een poos. James genoot van de warmte van het vuur op zijn gezicht. Hij strekte zijn handen uit naar de gloed, stelde zich de kleuren van de vlammen voor, rood en goud en gebrand oranje.

‘Kun je je dat nog herinneren?’ vroeg Traff en James stond versteld van zijn intuïtie. ‘Kun je je nog kleuren herinneren?’ en toen snel, alsof hij bang was dat hij James zou grieven: ‘Vind je het vervelend om erover te praten?’

‘Ja, ik kan me kleuren herinneren,’ zei James Holman langzaam. Hij boog zijn hoofd naar achteren en zijn nietsziende ogen leken in de rook te kijken alsof ze wél iets zagen.

‘Ik herinner me geel. Ik herinner me geel in het bijzonder, omdat dat een van de laatste kleuren was die ik kon onderscheiden – voordat de wolken ook dat uitbanden.’

‘Geel als zonlicht,’ zei Traff.

‘Nee. Niet als zonlicht. Zonlicht is wit. Wit en scherp en helder en pijnlijk. Als het mes van een chirurg. Althans, zo was het. Echt geel zijn viooltjes met diepzwarte hartjes. Geel is het haar van een meisje. Geel is verf, uitgeknepen in een dikke, vette sliert.’

Toen Traff weer iets zei, trilde zijn stem van eerlijke hartstocht.

'Ik geloof niet dat ik het zou verdragen om niet te kunnen zien.'

'Verdragen? Heb je dan een keus? Dat is net zo iets als die zinloze discussie die ik soms om me heen hoor over of je liever blind zou zijn of doof. Er is geen sprake van een keus. Je zult of verder moeten, zonder hetgeen je bent kwijtgeraakt, of moeten opgeven. Zo simpel is dat.'

'Ik zou te kwaad zijn om door te gaan.'

Weer verbaasde James zich over Traffs inzicht. Hij zuchtte.

'Het overkomt me wel nog steeds. Zelfs na vier jaar. Dat ik kwaad ben. Maar het gaat nu al beter. In het begin was ik voortdurend kwaad.'

Weer probeerde Traff zich voor te stellen hoe James zijn verlies gevoeld moest hebben, en weer lukte het hem niet.

'Je kunt je niet voorstellen hoe het is, Traff. Dat is onmogelijk.' Het leek wel of James zijn gedachten kon lezen. 'De ene dag was alles er, scherp en helder en licht. Ik kon zien waar alles begon en ophield, ik kon de randen van alles zien. Ik kon zien waar een raamkozijn het blauw van de lucht buiten raakte. Ik kon de rode daken zien van de huisjes aan de overkant van de straat. Ik kon de roze-grijze duiven zien paraderen in de goot. En toen, de volgende dag, waren er wolken en nevels waar de randen hadden gezeten, en de daaropvolgende dag waren de wolken nog dikker, ondoordringbaarder, totdat mijn kamer gevuld was met een kolkende mist en ik zo weinig kon zien als jij vandaag.'

Een tijdlang zeiden ze geen van beiden iets. Traff kon niets bedenken dat zou voldoen. Toen de blinde man weer iets zei, was zijn stem vlakker, harder.

'En een tijdlang was ik ook geestelijk blind, was mijn geest afgesloten door de woede en ontgingen me de dingen die ik nog wél had.'

Hij zweeg weer even. Traff bleef stil en roerloos zitten luisteren naar de stilte in de grot en het gedempte, verre geluid van de golven op de rotsen.

'Op een dag, toen ik weer in mijn bed boos lag te zijn, hoorde ik een vogel zingen.' Hij glimlachte. 'Niet een nachtegaal of iets anders bijzonder moois. Gewoon een alledaagse vogel. Maar ik ontdekte dat ik luisterde. Dat ik niet lag te denken aan blind zijn. Dat ik voor het eerst in weken niet aan mezelf lag te denken, en ik vroeg me af hoeveel andere vogels mij ontgaan waren in die dagen en nachten van woede – en hoeveel andere mooie dingen waaraan ik plezier kon beleven.'

ZWART

een gedicht van een twaalfjarig meisje over blind zijn

Als ik loop
volg ik de blindenweg
En ik hoop
dat ik niet val

Ik zie zwart
ik ben blind

Als ik kook
moet ik proeven
En ruik ik rook
dan word ik bang

Ik zie zwart
ik ben blind

Als ik praat
zie ik niet wat ik doe
Als er iets mis gaat
schaam ik me

Ik zie zwart
ik ben blind

Als ik iets koop
en ik betaal
dan hoop ik
dat ze eerlijk zijn

Ik zie zwart
ik ben blind

Ik kan mijn familie niet zien
maar ik voel en hoor
Zijn ze mooi? Misschien...
ik weet het niet

Ik zie zwart
ik ben blind

Gelukkig steunen veel mensen mij
Ik voel me rustig op mijn gemak
Ik ben blij

Ik zie licht
Ik ben blind